

Ministru kabineta 2014.gada 23.decembra noteikumi Nr.829
„Īpašās prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs”

Prasības, kas jāievēro <u>operatoram</u> , veicot darbības dzīvnieku novietnē	Prasības statuss
I. Noteikumu prasības attiecas uz :	
<p>Dzīvnieku novietni, kurā atrodas <u>mazāk par 10 dzīvnieku vienībām vai, ja tā atrodas īpaši jutīgajās teritorijās, – mazāk par piecām dzīvnieku vienībām. Šādām dzīvnieku novietnēm</u> piemēro tikai šo noteikumu 4.4.1. apakšpunkta prasības.</p> <p>(skat. turpmāk tekstā prasības pakaišu kūtsmēslu uzglabāšanai ārpus dzīvnieku novietnes)</p>	<u>Jauna prasība</u>
<p>Dzīvnieku novietni, kurā atrodas 10 un vairāk dzīvnieku vienību un piecas un vairāk dzīvnieku vienības, ja novietne atrodas īpaši jutīgās teritorijās</p> <p>(A un C kategorijas piesārņojošās darbības).</p>	
II. Prasības kūtsmēslu savākšanai un novadišanai dzīvnieku novietnē	
<p>Savākšanas un novadišanas sistēmas dzīvnieku novietnē izbūvē no ūdensnecaurļaidīga materiāla, kas ir noturīgs pret dzīvnieku novietnē izmantotās tehnikas ietekmi;</p>	
<p>Krātuves pamatni un sienas izbūvē no ūdensnecaurļaidīga materiāla, kas ir izturīgs pret izmantotās tehnikas ietekmi;</p>	
<p>Dzīvnieku novietnē izveido piemērotu sistēmu šķidro kūtsmēslu vai vircas savākšanai un novadišanai uz attiecīgajām krātuvēm;</p>	
III. Prasības kūtsmēslu uzglabāšanai	

Kūtsmēslu, vircas un skābbarības sulas uzglabāšanas krātuvi būvē atbilstoši normatīvajiem aktiem par būvniecību.	
Ja tiek būvēta jauna dzīvnieku novietne, kurā paredz izbūvēt kūtsmēslu krātuvi, vai, ja pārbūvē ekspluatācijā esošu dzīvnieku novietni un, ja nepieciešams, kūtsmēslu uzglabāšanai izbūvēt jaunu krātuvi vai pārbūvēt esošo, tad kūtsmēslu krātuves, kā arī vircas krātuves tilpumam <u>jānodrošina to uzglabāšana vismaz astonus mēnešus.</u> Prasības attiecas uz jebkura veida kūtsmēslu krātuvi.	<u>Jauna prasība</u>
Ja dzīvnieku novietnē kūtsmēslu krātuve vai vircas uzkrāšanas tvertne būvēta pirms jauno noteikumu (MK noteikumu Nr.829) spēkā stāšanās, tad uz šīm dzīvnieku novietnēm attiecas iepriekš noteiktā prasība – <u>pakaišu kūtsmēslu</u> krātuves tilpumam jānodrošina to uzkrāšana vismaz <u>sešus mēnešus, bet šķidro un pusšķidro kūtsmēslu, kā arī vircas krātuves tilpums – vismaz septiņus mēnešus.</u>	
Pieļaujama skābbarības sulas uzglabāšana vircas vai šķidro kūtsmēslu krātuvē, ja skābbarības sulas apjoms nepārsniedz piecus procentus no šķidro kūtsmēslu apjoma.	
Kūtsmēslu krātuves un vircas uzkrāšanas tvertnes ietilpību aprēķina saskaņā ar šo noteikumu pielikumu <u>„Kūtsmēslu krātuvju ietilpības aprēķins”</u>	<u>Jauna prasība</u>
<u>Nav nepieciešama krātuve pakaišu kūtsmēslu uzglabāšanai dzīvnieku novietnē, kurā pakaišu kūtsmēslus uzkrāj dziļajā kūtī, un saimniecībā, kurā gaļas liellopi, aitas un savvaļas sugas dzīvnieki, kas</u>	<u>Jauna prasība</u>

paredzēti produkcijas ieguvei, pastāvīgi tiek turēti āra apstākļos norobežotā vidē.

IV. Prasības pakaišu kūtsmēsļu uzglabāšanai
Jāņem vērā, ka pakaišu kūtsmēslus ārpus dzīvnieku novietnes pielaujams uzglabāt tikai šādos gadījumos:

- **izņēmuma gadījumā, saskanojot ar Valsts vides dienesta attiecīgo reģionālo vides pārvaldi;**
- **līdz attiecīgā pārejas perioda beigām, ja dzīvnieku novietnē nav atbilstošas vides un noteikumu prasībām kūtsmēsļu uzglabāšanas vietas un ja sagatavotais pasākumu plāns par prasību izpildi saskaņots ar Valsts vides dienestu.**

Dzīvnieku novietnē, kurā atrodas **mazāk par 10 dzīvnieku vienībām** vai, **mazāk par piecām dzīvnieku vienībām**, ja dzīvnieku novietne atrodas īpaši jutīgās teritorijās. Pakaišu kūtsmēslus, iepriekš minētajās dzīvnieku novietnēs, jāuzglabā dzīvnieku novietnē (pie kūts), līdz to tālākai izmantošanai. Kūtsmēsļu uzglabāšanas laukuma pamatni dzīvnieku novietnē veido no ūdensnecaurlaidīga materiāla vai pamatnē ieklāj vismaz 30 centimetrus biezu šķidrums absorbējošu materiālu (salmus, kūdru, skaidas). Vircu jāuzkrāj speciāli aprīkotā tvertnē.

Jauna prasība

Dzīvnieku novietnē, kurā atrodas **vairāk par 10 dzīvnieku vienībām** vai, ja tā atrodas īpaši jutīgajās teritorijās, – **vairāk par piecām dzīvnieku vienībām**, pakaišu kūtsmēslus uzglabā kūtsmēsļu krātuvē, kas būvēta no betona, vai betonētā laukumā, vai speciāli ierīkotā laukumā ar šķidrums necaurlaidīgu pamatni. Vircu uzkrāj speciāli ierīkotā krātuvē (tvertnē).

Redakcionāli precizēta iepriekš spēkā esošo noteikumu prasība

<p><u>pakaišu kūtsmēslus, kas uzkrāti dziļā kūtī</u>, pieļaujams uzglabāt ārpus dzīvnieku novietnes ne ilgāk kā 24 mēnešus, nodrošinot sausas saturu vismaz 45%. Kūtsmēslu uzglabāšanas laukuma pamatni veido no ūdensnecaurļaidīga materiāla un ierīko saskaņā ar šo noteikumu 4.6.3., 4.6.4. un 4.6.5. apakšpunkta prasībām.</p> <p>(skat. turpmāk tekstā noteikumu 4.6.apakšpunkta prasības pakaišu kūtsmēslu uzglabāšanai ārpus dzīvnieku novietnes).</p>	<p><u>Jauna prasība</u></p>
<p><u>pakaišu kūtsmēslus izņēmuma gadījumā</u> pieļaujams uzglabāt ārpus dzīvnieku novietnes ne ilgāk kā piecus mēnešus – <u>no 1. maija līdz 30. septembrim</u> – vai tad, ja tiek veikta <u>kūtsmēslu krātuves atjaunošana vai pārbūve</u>.</p> <p><u>Pagaidu uzglabāšanas laukumu</u> ierīko atbilstoši šo noteikumu 4.6. apakšpunkta prasībām.</p> <p>(skat. turpmāk tekstā noteikumu 4.6.apakšpunkta prasības pakaišu kūtsmēslu uzglabāšanai ārpus dzīvnieku novietnes).</p> <p>Ja operatoram nepieciešams izmantot izņēmuma gadījumu (pakaišu kūtsmēslus uzglabāt ārpus dzīvnieku novietnes), tad operatoram jāiesniedz Valsts vides dienesta reģionālajā vides pārvaldē iesniegums, kurā:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pamato izņēmuma gadījumu; – norāda zemes vienības kadastra apzīmējumu; – apliecina pakaišu kūtsmēslu uzglabāšanas vietas atbilstību prasībām, kas noteiktas pakaišu kūtsmēslu uzglabāšanai ārpus dzīvnieku novietnes; – iesniegumam pievieno Lauku atbalsta dienesta lauku bloka karti (mērogā 1:5000 vai mērogā 1: 10 000, ne vecāku par pieciem gadiem); – kartē atzīmē paredzamo pakaišu kūtsmēslu uzglabāšanas vietu. <p><i>ja operators veic kūtsmēslu krātuves atjaunošanu vai pārbūvi, norāda iesniegumā darba izpildes laiku.</i></p> <p>Ja, veicot pieteiktā izņēmuma gadījuma pārbaudi, valsts vides inspektors konstatē pakaišu kūtsmēslu uzglabāšanas vietas vai uzglabāšanas veida neatbilstību šo noteikumu prasībām un pārvaldes noteiktajā termiņā operators nav veicis pasākumus šo neatbilstību novēršanai, pārvalde atceļ pakaišu kūtsmēslu uzglabāšanas vietas saskaņojumu. Operatora pienākums ir aizvēkt neatbilstošā vietā uzglabātos kūtsmēslus un nodrošināt to apsaimniekošanu atbilstoši šo noteikumu prasībām;</p>	<p><u>Jauna prasība</u></p>
<p>VI. Prasības, ierīkojot pakaišu kūtsmēslu uzglabāšanas laukumu ārpus dzīvnieku novietnes</p>	

Noteikumu 4.6.apakšpunkts

<p>Pakaišu kūtsmēsliem, kurus paredzēts uzglabāt uz lauka, jānodrošina tāds sausnas saturs (virs 30 procentiem), lai tos varētu sakraut kaudzē un no tiem neplūstu virca. (Noteikumu 4.6.1.apakšpunkts)</p>	
<p>Uzglabāšanas laukumā pieļaujams novietot tādu pakaišu kūtsmēsli daudzumu, kas atbilst vienā gadā attiecīgā lauka iestrādājamam kūtsmēsli apjomam. (Noteikumu 4.6.2.apakšpunkts)</p>	
<p>Kūtsmēsli uzglabāšanas laukumu neveido nogāzē, kuras slīpums ir lielāks par <u>pieciem grādiem.</u> (Noteikumu 4.6.3.apakšpunkts)</p>	<p>Pārskatīta prasība (noteikts mazāks nogāzes slīpums)</p>
<p>Aizliegts veidot kūtsmēsli uzglabāšanas laukumu pārmitrās un applūstošās teritorijās. (Noteikumu 4.6.4.apakšpunkts).</p>	
<p>Kūtsmēsli kaudzes ierīkošanas attālumi no ūdens objektiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vismaz 50 metru attālumā no virszemes ūdens objektiem – vismaz 50 metru no akas, kurā tiek ņemts ūdens mājsaimniecībai, – vismaz 30 metru attālumā no novadgrāvja kroles un meliorācijas sistēmas būves (akas, virszemes noteces uztvērēja). (Noteikumu 4.6.5.apakšpunkts). – 	
<p>Kūtsmēsli uzglabāšanas laukuma pamatni veido no ūdensnecaurlaidīga materiāla vai pamatnē ieklāj vismaz 30 centimetrus biezu šķidrumu absorbējošu materiālu (salmus, kūdras, skaidas). (Noteikumu 4.6.6.apakšpunkts).</p>	
<p>Kūtsmēsli kaudzes absorbējoša materiāla pamatni veido divu metru platumā apkārt kūtsmēsli kaudzes perimetram. (Noteikumu 4.6.6.apakšpunkts).</p>	<p><u>Jauna prasība</u></p>
<p>Kūtsmēsli nosedz ar vismaz 20 centimetrus biezu absorbējoša materiāla aizsargslāni (salmu, kūdras, skaidu) vai ūdensnecaurlaidīgu materiālu. (Noteikumu 4.6.6.apakšpunkts).</p>	

Kūtsmēslu uzglabāšanas laukumu neveido tajā pašā vietā, ja nav pagājuši vismaz trīs gadi. (Noteikumu 4.6.7.apakšpunkts).	<u>Jauna prasība</u>
VII. Prasības, kas jāievēro, ja kūtsmēslu krātuve vai kūtsmēslu uzglabāšanas vieta neatbilst noteikumu prasībām	
Operatoram līdz 2015.gada 1.jūlijam jāiesniedz Valsts vides dienesta reģionālajā vides pārvaldē pasākumu plāns, <u>lai noteiktajā pārejas perioda pagarinājumā nodrošinātu kūtsmēslu uzglabāšanas atbilstību noteikumu prasībām.</u>	<u>Jauna prasība</u>
<u>Pārejas perioda pagarinājums attiecas uz dzīvnieku novietnēm, kurās tiek iegūti pakaišu kūtsmēsli:</u> <u>līdz 2016. gada 31. decembrim uz</u> dzīvnieku novietnēm, kurās ir vairāk par 15 dzīvnieku vienībām, bet īpaši jutīgajās teritorijās – vairāk par 10 dzīvnieku vienībām; <u>līdz 2017. gada 31. decembrim uz</u> dzīvnieku novietnēm, kurā ir no 10 līdz 15 dzīvnieku vienībām, bet īpaši jutīgajās teritorijās – no 5 līdz 10 dzīvnieku vienībām.	<u>Jauna prasība</u>
Operatoram, kurš saņēmis Valsts vides dienesta reģionālajā vides pārvaldes iesniegtā pasākumu plāna akceptu, kurā uzņemties saistības noteiktā periodā nodrošināt kūtsmēslu uzglabāšanas vietas atbilstību noteikumu prasībām, pakaišu kūtsmēslus pieļaujams uzglabāt: <ul style="list-style-type: none"> – dzīvnieku novietnē, ierīkojot kūtsmēslu uzglabāšanas laukumā pamatni no ūdensnecaurlaidīga materiāla vai pamatnē ieklāj vismaz 30 centimetrus biezu šķidrumu absorbējošu materiālu (salmus, kūdru, skaidas), un nodrošinot vircas uzkrāšanu speciāli aprīkotā tvertnē; – vai ārpus dzīvnieku novietnes 10 mēnešus gadā, ierīkojot pakaišu kūtsmēslu uzglabāšanas laukumu, saskaņā ar šo noteikumu 4.6.apakšpunkta prasībām. (skāt. iepriekš tekstā noteikumu 4.6.apakšpunkta prasības pakaišu kūtsmēslu uzglabāšanai ārpus dzīvnieku novietnes).	<u>Jauna prasība</u>

VIII. Prasības šķidro un pusšķidro kūtsmēslu un vircas uzglabāšanai	
Šķidro un pusšķidro kūtsmēslu un vircas krātuves var būt slēgta tipa vai ar pastāvīgu dabisku vai mākslīgu peldošu segslāni. Peldošais segslānis nepārtraukti nosedz krātuves virsmu. Ja nepieciešams, dabisko segslāni papildina.	
Uzpildes sistēmu veido tā, lai neizjauktu peldošo segslāni.	
IX. Prasības, uzkrājot šķidros kūtsmēslus lagūnas tipa kūtsmēslu krātuvē	
Krātuves pamatni un sienas hermetizē ar speciālu ūdensnecaurlaidīgu materiālu, kurš paredzēts šķidro kūtsmēslu uzglabāšanai un kura malas nostiprina krātuves augšmalā.	
Krātuvī norobežo ar nožogojumu.	
Būvējot jaunu lagūnas tipa krātuvī, krātuves pamatnes līmenim ir <u>jābūt vismaz 50 centimetru</u> virs maksimālā gruntsūdens līmeņa. Ja nepieciešams, gruntsūdens līmeni pazemina, pamatnē izbūvējot drenāžu;	Jauna prasība krātuves pamatnes līmeņa novietojumam virs maksimālā gruntsūdens līmeņa.
Operators, kas apsaimnieko lagūnas tipa krātuvī, kurā ierīkoti urbumi vai drenāžas sistēma ar novērošanas aku, krātuves ekspluatācijas laikā veic pazemes ūdeņu kvalitātes mērījumus.	<u>Jauna prasība</u>
Projektējot jaunu lagūnas tipa krātuvī, paredz ierīkot seklo gruntsūdeņu kvalitātes novērošanas (monitoringa) sistēmu. Urbumu var aizstāt ar drenāžas sistēmu, ko ierīko zem krātuves pamatnes tā, lai būtu iespējams no tās ņemt ūdens paraugus, kā arī nodrošina drenu kolektora izvadīšanu kādā ūdenstecē, grāvī vai ūdenstilpē atbilstoši normatīvajiem aktiem par hidrotehnisko un meliorācijas būvju būvnoteikumiem.	<u>Jauna prasība</u>